

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Θ' 767

Ιδιοκτήτης—Διοικητής Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Πέμπτη 4 'Ιουνίου 1931

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΓΙΑΝΝΟΣ Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ
Ταγματάρχης του Πυροβολικού
και ΣΟΦΙΑ ΠΟΥΛΙΔΗ

Ετέλησαν τους άρραβωνάς των,
υπό τας εύχάς τών εκατέρωθεν γονέων των,
έν Καβάλλα τή 24 Μιζου 1931

ΕΟΡΤΗ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΝΤΩ ΠΕΝΤΑΤΑΞΙΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τό ένταύθα Πεντατάξιον Δι-
δασκαλείον, Διευθυνόμενον πα-
ρά πνευματικού υιού του Πιστά-
λότη, Άληθούς, μυσταγωγού της
Παιδαγωγίας κ. Εύρ. Σούρλα,
Ψυχία τε και σώματι Ηπειρώ-
του, δέν διδάσκει εις τούς πυ-
λοπληθείς μαθητάς του μόνον
τά ξηρά μαθήματα, εις τούς μέλ-
λους να εξέλθουν αύριον ως
δημοδιδασκαλοί, αλλά και μισί-
ται, διά διακριμένων καθηγη-
τών, μέσα στην Ψυχήν του μαθη-
τού, τήν διαπλάσσει, τήν σφυρη-
λατεί και παρουσιάζει εις τήν
Ψηφιακήν του "Εθνους, ίδι-
αιτέρως δέ εις τήν Ηπειρου
μάστιγας της Ηεிடαγωγίας, με-
τόποιοιθίσαν εις τό ύψηλόν
των έργων, και με χαρακτηρισ-
μόν και άκρίβειαν. Επομένως
το Διδασκαλείον αυτό είναι ίδέα
και ούχι άπλώς κειρίον.

Κατά τό έφαιτερόν σχολικόν έ-
τος ό σπουδαιότατος και άθρο-
υδίστατος Διευθυντής ανέθεσαν
εις τούς καθηγητάς κ. κ. Αλκ.
Μοντοπάνον και Χρήστον Σού-
ρλαν τήν διδασκαλίαν της νεοε-
λληνικής λογοτεχνίας και τήν έ-
σπερίαν αυτής, από του Ακρι-
τικού Κόκλου μέχρι σήμερα,
διά να συγχρονισθών οι μαθη-
ταί επιστημονικώς με τήν άρ-
χαμένη καλλιέργειαν της νεο-
ελληνικής Γλώσσης, ήτις,
καλλιτεργουμένη και διαπλά-
σομένη, γρόνον με τόν χρό-
νον, θα κατορθώη μέαν ημέραν
νά οικειοποιηθή πλήρως τήν ά-
ψυχην Κθαραυούσαν.

Ορείλομεν νά όμολογήσωμεν
ότι καθηγηταί και μαθηταί υπε-
ρηκόνησαν τας προσδοκίας του
σπουδ. Διευθυντού του Διδασκα-
λείου μας.

Μετ' άρτιαν διδασκαλίαν, έ-
δόθη εις τούς μαθητάς ή άνάλυ-
σις των Νεοελλήνων ποιητών και
πεζογράφων, και ιδίως των από
του 1898 και έντεύθεν, άφού
του δηλαδή έσημειώθη ή πρώ-
τη κίνησις, ή μάλλον ή πρώτη ή
πανάστασις της Δημοτικής προς
τήν Καθηρέουσαν, μετά τήν ά-
νευ άποτελέσματό, τινος θηρη-
γενή έπαύστασιν του Ιωαννίνου
ποιητού Ιωάννου Βηλαρά, ό ό-
ποιός μετά του συγχρόνου του
Καστοριεύ: Αθανασίου Χρη-
στοπούλου, δύνανται νά έπικληθώ-
κατ'ήρ της νεοελληνικής Ποιή-
σεως.

Οί πρώτοι—πρώτοι έπαναστά-
ται κατά της Καθαρευούσης, ό-
πληρξεν οί Δημήτρ. Γρ. Κιμ-

πούρογλους, ό ήμέτερος Χ.
Χρηστοβασίλης, ό Αλέξανδρος
Μωρατίτης και ό Ανδρέας
Καρυκατίτσας. Μετ' αυτούς ένε-
φανίσθη τώ 1888 και ό Ψυ-
χιστής, με τό "Ταξίδι" του, ό
όστις έδωκε περισσύτεραν ώθη-
σιν, καλήν και κακήν εις τόν άνα-
πτυχθέντα γλωσσικόν άγώνα, άλ-
λά πάντες ούτοι υπό τήν ώθησιν
του Διευθυντού Διευθυντού της
Α' Ακροπόλεως έμνήστου Βλα-
σίου Γαβριηλίδη.

Είς πάντας τούς άποφύτους
του Διδασκαλείου έδόθη ή άνά-
λυσις Νεοελλήνων λογοτεχνών,
έν εις και τού πολυτεχούς λο-
γοτεχνικού Έργου του συμπα-
τριώτου μας κ. Χ. Χρηστοβασί-
λη, τό όποτον άνέλαβε, κατά
πρωτίμην, ό τελευταίος κ.
Κωνσ. Παπαδόπουλος, έκ Φα-
τηρίου των Φιλιατών.

Τό Διδασκαλείον, εύραθέν πρό-
μεις κολοσσικός, άληθώς, έρ-
γασίας του τελευταίου του
τουτού μαθητού, επί του λογο-
τεχνικού Έργου του κ. Χ.
Χρηστοβασίλη, δυνάμενης της
έργασίας αυτής ν' άποτελέσθω δι-
άσειον όλόκληρον, ήθέλησε νά
δώσιν περισσύτεραν προσοχήν, έ-
πί τώ λόγω ότι ό κ. Χ. Χρη-
στοβασίλης και έκ των πρωτε-
ργων του γλωσσικόν άγώνα έ-
πύρε, και ό μόνος εκπροσωπή-
σας περισσύτερον εις τόν άγώνα
τουτόν τήν Ηπειρον διέτελεσε.
Ένεκα τούτου έκρινεν έκατήν
τήν έργασίαν του μαθητού του-
του, κ. Κων. Παπαδόπουλου,
νά χρησιμεύσιν ως έπισφράγισ
δλων των άναγνωσθέντων άναλύ-
σεων των έργων των Νεοελλή-
νων λογοτεχνών, έν τώ Έκπαι-
δευτηρίω τουτώ, και ν' άκου-
σθω εύρύτερον και έπιστημότε-
ρης άναλύσεως των Έργων του
κ. Χ. Χρηστοβασίλη διά τήν έ-
σπέραν της παρελθούσης Δευτέ-
ρας, 2 'Ιουνίου, προσκληθέν-
των επί τούτο, έκτός του έν λό-
γω μεγάλου συγγραφέως μας,
μετά της Οίκογενείας του, του
Γενικού Διοικητού Ηπειρου κ.
Γ. Μόδης, διακεκριμένου και
τουτού διηγηματογράφου, της
Α. Σ. του Μητροπολίτου Ιω-
αννίνων Κου Σπυρίδους, του
παραπεδημούτος ένάλλα Η-
πειρώτου Έκπαιδευτικού Σ μ
δούλου κ. Δημ. Μ. Σάρρου,
των Διευθυντών των ένταύθα Έ-
φημερίδων και του άξιολόγου

και μοναδικού μας Ηπειρωτι-
κού φιλολογικού Περιοδικού
«Έλλοπίας» και τινων άλλων
καθηγητών και διδασκάλων, έκ
τός των καθηγητών, διδα-
σάλων και διδασκαλισών του
Διδασκαλείου δλων και των μα-
θητών αυτού.

Η άθροισα του Διδασκαλείου
ήτο πλουσιώτατα στολισμένη
και άπλετώτατα φωτισμένη, πα-
ρέχουσα όψιν πλουσιωτάτης πι-
νακοποθήκης, με τά επί των τοί-
χων αυτών ζωγραφικά έργα των μα-
θητών. Είς τήν πρώτην σειράν
έκείθσαν ό Γενικός Διοικητής
Ηπειρου κ. Γ. Μόδης, ό Μη-
τροπολίτης Κος Σπυρίδων, δε-
ξιά του και ό Έκπαιδευτικός
Σύμβουλος κ. Δημ. Μ. Σάρρος,
άριστερ δ' έπαιθεν δέξιά του ό πανη-
γυριζόμενος λογοτέχνης μας κ.
Χ. Χρηστοβασίλης μετά της
συζύγου του, των δύο θυγατέ-
ρων του και του γαμβρού του
κ. Σπ. Λούτη. Γ' σειράν δε
του δήματος έκράματο μεγάλη
είκω του πανηγυριζόμενου, έ-
στειμένη διά δάφνης, έργον του
έπιστης τελεοφοιτούντος του Δι-
δασκαλείου μαθητού κ. Οίκονομί-
δου έκ της Βορείας Ηπειρου.

Ο έκ των έκλεκτών καθηγη-
τών του Διδασκαλείου, ό διδά-
ξας τόσον έπιτυχώς τούς τελευ-
τοφειτούς μαθητάς του Διδα-
σκαλείου τήν νεοελληνικήν Λο-
γοτεχνίαν κ. Χρήστος Σούρλας ή-
νοιξε τήν έορτήν διά λαμπρού έ-
σηγητικού λόγου, μετ' ό παρε-
χώρησε τό δέμα εις τό άγορη-
τήν κ. Κων. Παπαδόπουλον, ό
στις επί δύο και πλέον ώρας έ-
κράτησε τό πεφωτισμένον άκρο-
ατήριον κρεμάμενον από των χει-
λέων του. Όποία διαδύσει πνεύ-
ματος, όποία δαιμονία άντίλη-
ψις, όποία θαύτης κρίσεως, ό
ποία άνατομική άνάλυσις έός
μεγάλου και πολυτεχούς Έρ-
γου, όσον τότου Χρηστοβασίλη,
κατόπολος πλουσιωτάτος! Ένό-
μιζε κανείς ότι ειχεν άνώπτον
του άγορητήν ένα σοφόν άνδρα,
και όχι έναν ταπεινόν μαθητήν
της τελευταίας τάξεως του Διδα-
σκαλείου Ιωαννίνων! Φαντάζε-
ται κανείς τί ήμπορεί νά γείνη
αυτός ό νέος εκπαιδευόμενος εις
τήν Εύρώπην! Με κέντρον τόν
Χρηστοβασίλην μας, έπαίξε στα-
δία πολλά του όλόκληρου τήν νεο-
ελληνικήν λογοτεχνίαν και μάς
παρουσίασε τόν Χρηστοβασίλην
μας, παρακολουθώντας αυτόν ά-
πό τό Μικρό Σκολειό του με-
κρού Σουλίου του, ως τά σήμε-
ρα, ως μαθητήν, ως τετελεγκό-
πουλο, και πάλιν ως μαθητήν,
ως έπαναστάτην, ως τραγικόν νε-
ονυμφον, καταδικαζόμενον υπό
των Τούρκων εις θάνατον και
διαφυγόντα εις τήν έλευθερίαν
νν Ηεσσαλλαν, ως διηγηματο-
γράφον, ως ήθογράφον, ως παρα-
μυθογράφον, ως λυρικόν ποιη-
τήν, ως έπικολυρικόν, ως δρα-
ματικόν, ως δημοσιογράφον
εμπαθέτονα, διά των άρθρων
του, προδευτας έμγάλων Δυ-
νάμεων έξ Αθηνών, ένα, Χρη-
στοβασίλην, μέαν Ηπειρώτην
συγγραφέα, θάνατον....

Και τέλος έπαγγείλας ποιή-
ματά τινά του Χρηστοβασίλη,
έξ όλων των ειδών έτερεμάτων
τον μακρόν διωρον, και πλεό λό-
γον του χωρίς κανένα νά κουρά-

ση και ν' άποκοιμήση.

Μετά τόν άγορητήν κ. Κ. Πα-
παδόπουλον κατελθόντα, υπό
δροχήν χειροκροτημάτων, έκ
του δήματος, ώμίλησεν ό πανη-
γυριζόμενος κ. Χρηστοβασίλης
έκ της θέσεώς του, ειπών ως εξής
άπερίτως:

—«Κόρις Γενική Διοικητή,
Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα,
μεγάλε Διδάσκαλε Κε Δημ.
Σάρρο, Σοφέ Διευθυντά του
Διδασκαλείου κ. Σούρλα, και
λοιποί καθηγηταί και μαθηταί
και μαθήτριάς αυτού.... Όπως
είπε και ό νεαρός άγορητής, ά-
ληθώς πενήντα χρόνια, μισόν αι-
ώνα τά ιδούλεψα και δουλεύω ως
σήμερα με τήν πέννα μου για τά
νεοελληνικά Γράμματα, και
μπορώ νά πώ, καυχώμενος, ότι
άπό τούς πρώτους εργάτες που
έθεμέλιωσαν τήν νεοελληνική
μας Λογοτεχνία είμαι πρώτος
κι' εγώ θεμέλιους λίθους για τό
νέο μας γλωσσικό Οίκοδόμημα.
Πενήντα χρόνια δουλέψα.
Έρριξα κι' εγώ χωρίς κά-
νένα ύλικό κέρδος. Πολλοί έκ
δότες των Αθηνών έχτισαν μέγα-
ρα με τούς κόπους μου και τούς
κόπους των συναδέλφων μου, έ-
νψ ήμεις δέν μπορέσαμε νά δώ-
λωμε ούτε ένα κεραμίδι στην
στήλην μας. Απόψε πληρόνο-
μαι με τό παραπάνω, από τήν
γιορτήν αυτήν του Διδασκαλεί-
ου, που έγενε προς τιμήν μου.
Με τήν θαθείά μου συγκίνηση,
προσφέρω και τήν εύγνωμοσύνην
μου, στους εργάτες του Διδασκα-
λείου, και μερικώτερα στον νε-
αρόν άγορητήν κ. Κων. Παπα-
δόπουλον.

Ραχδατα χειροκροτήματα έ-
κάλυψαν τά λόγια του κ. Χρηστο-
βασίλη.

Μετά τόν κ. Χρηστοβασίλην ό
μίλησεν έπαυσιμώτατα γι' αυ-
τόν ό επί τεσσαράκοντα έτην, ως
είπε φίλος του κ. Δημ. Σάρ-
ρος, ό τιτιμημένος Ηπειρώτης
Έκπαιδευτικός Σύμβουλος, άναγ-
γέλλας συνάμα διδοσάμενος τήν
έκδοχάν ήθηματάφραίντου του
Κύκλωπος του Εύριπίδου, και
εις ένδειξιν της αγάπης του, της
τεσσαράκοντα έτην, τήν ήσπά-
σθη.

Μετά τόν κ. Σάρρον, ώμίλησε
λαμπρά και ό Γενικός Διοικητής
κ. Μόδης, εύχθείς όπως ό πα-
νηγυριζόμενος κ. Χρηστοβασί-
λης έγκαταλείψη τήν άχάριστην
πολιτικήν χάριν της λογοτεχνί-
ας, και τέλος ό Σεβασμιώτατος
Μητροπολίτης, άφού εξέηρε τό
Έργον του Διδασκαλείου, άπο-
νείμας τόν δικαίον έπαινον εις
τόν άκάματον κ. Ι. Σούρλαν και
τήν λαμπράν χορείαν των συνερ-
γατών, καθηγητών, διδασκάλων
και διδασκαλισών, συμφωνών
δέ, ως προς τήν μεγάλην άξίαν
των Έργων του κ. Χρηστοβασί-
λη, συνέστησεν εις τόν Έκπαι-
δευτικόν Σύμβουλον κ. Δημ.
Σάρρον, όπως καταβάλη πέν μέ-
σον παρά τώ Γ'πουργείω και
συστηθώ Έπιτροπή προς τόν
σκοπόν του άσχηματισμού ένα-
μα έκ των Έργων του κ. Χρη-
στοβασίλη, τό όπολον νά χρησι-
μεύσιν εις τό διηγεσθώς ως άναγ-
ωματάριον εις τά Σχολεία της Η-
πειρου, έξευρισκόν αυτός τήν
δαπάνην της έκτυπώσεως, μετ'
δ ήσπάσθη καλούτος συγκεκινημέ

